

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiantur ...

Continens Librum Quartum & Quintum Decretalium

**Axel, Johannes Honorius van
Coloniae Agrippinae, 1656**

De eo qui cognovit consanguineam uxoris suæ vel sponsæ. Titulus XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61572)

- 4 Cognatio legalis in linea ascendente & descendente durante adoptione vel etiam finita impedit & dirimit matrimonium.
- 5 Affinitas quæ & inter adoptatum & uxorem adoptantis, item inter uxorem adoptati & adoptantem durante & finita adoptione matrimonium impedit & dirimit.
- 6 In linea collateralis proximitas inter adoptatum, & illos quibus agnoscitur durante adoptione impedit & dirimit matrimonium ipsa vero soluta dissolvitur impedimentum.
- 7 In arrogatione idem juris est.

DE cognatione legali traditur in Instit. Imper. tit. de nupt. § 1. vers. & hæc adeo & §. sed si qua & tit. de adopt. clericus

- 1 † in sacris constitutus, quoad temporalia, potest adoptare aliquem, *Alex. in l. Gallus. §. quid si is qui filium num. 10. & ibi Dd. ff. de lib. & post Alex. post. Bald. in l. si quis posthum. nu. 6. & seqq. & ibi DD. ff. eod. Io. And. in rubrica huius tit. circa finem & ibi Host. num. 4.* quia consideratur magis aptitudo naturalis, quam impedimentum accidentale, *l. 2. vers. illud. ff. de adopt. Religiosus † non potest adoptare, quia est in potestate Abbatis, e. quorundam in princ. & c. si Religiosus in princ. de elect. in 6. c. non dicatis 12. quest. 1. adoptatus ex Indulto † summi Pontificis succedit in feudis ecclesiasticis, Curt. jun. cons. 138.* Impedimentum cognationis legalis consideratur tribus modis, quod ad matrimonium impediendum & dirimendum pertinet. Primo in linea ascendente & descendente † durante adoptione, vel etiam finita, & impedit & dirimit matrimonium, §. 1. vers. & hæc adeo Instit. de nupt. l. quin etiam in princ. ff. de rit. nupt. Secundo in
- 5 affinitate † quæ inter adoptatum & uxorem adoptantis attenditur, item inter uxorem adoptati & adoptantem, quæ similiter

durante & finita adoptione matrimonium impedit & dirimit, *l. adoptivus ff. de rit. nupt. §. affinitatis & §. seq. Instit. de nupt.* Tertio in linea collateralis † inter adoptatum & inter illos quibus agnoscitur, quæ proximitas durante adoptione impedit & dirimit matrimonium, *c. ita diligere 30. quest. 3. ipsa vero soluta, dissolvitur impedimentum, l. per adoptionem ff. de rit. nupt. c. per adoptionem 30. quest. 3. c. unica hoc tit. §. sed etsi quia Instit. de nupt.* Nec differt in hoc adoptio ab arrogatione, † imo idem utroque casu dicendum est, *c. 1. & ibi gloss. unica vers. alij dicunt quod adoptatus & Can. hoc tit. Covar. lib. 4. decret. epit. 2. part. cap. 6. §. 5. num. 2.* Arrogatus filiam illegitimam arrogantis potest ducere in uxorem, quia inter eos nec naturalis nec civilis cognatio est cum filia illegitima non sit in potestate arrogantis, *arg. §. fratris vers. ejus vero mulieris Instit. de nupt. glos. in c. unico hoc tit. & ibi DD.*

De eo qui cognovit consanguineam uxoris suæ vel sponsæ.

Titulus XIII.

SVMMARIA.

- 1 Affinitas contracta ex copula seu complexu illicitis non dissolvit matrimonium antea contractum, impedit contrahendum, & dirimit postea contractum inter ascendentes & descendentes in infinitum, inter collaterales jure decretalium usque ad quartum gradum & ex decreto Concilij Tridentini usque ad secundum gradum tantum.
- 2 Requiritur copula consummata vera & perfecta.
- 3 Impedit exactionem debiti, etsi matrimonium

nium non est consummatum non potest etiam nisi pravia dispensatione episcopi reddere sine peccato mortali.

4 Ex copula ignoranter vel violenter habita oritur affinitas, quæ non privat facultates exigendi debitum aut inhabilitat ad contrahendum matrimonium.

5 Cum incestuoso ut possit contrahere matrimonium cum alia, quisnam dispense.

IN hoc titulo compilator tractat de cognitione aut proximitate orta ex amplexu
 1 † seu copula illicitis, ex quibus non oritur publica honestas, sed affinitas, c. discretionem & ibi glos. in ver. publicam honestatem & Pan. in c. tua fraternitatis num. 3. hoc tit. quæ non dissolvit matrimonium antea contractum, c. 1. d. c. discretionem c. pen. & c. fin. hoc tit. impedit contrahendum, c. fraternitati tua & c. seqq. hoc tit. & dirimit postea contractum, inter ascendentes & descendentes perpetuo & in infinitum, l. adoptivus in princ. vers. und nec l. nuptie la. 4. cum l. seq. ff. de rit. nupt. inter collaterales jure decretalium usque ad quartum gradum, c. super eo hoc tit. c. non debet de cons. & affin. quod sacrum Concilium Tridentinum restrinxit ad secundum gradum, in ulterioribus gradibus statuit hujusmodi affinitatem matrimonium postea contractum non dirimere, c. praterea sess. 24. de refor. matr. nam affinitas ex illicita copula procedens semel nata etiam post mortem sic cognita durat, c. fraternitatis 35. quest. 10. Navar. cons. 5. de cons. & affin. Requiritur autem copula † consummata vera & perfecta, ut vir intret claustra pudoris consanguineæ & seminet intra vas, Garc. de benef. par. 8. cap. 3. num. 98. & 103. & seq. itaque si quis cognoscat consanguineam suæ sponsæ solvantur sponsalia de futuro, c. veniens 1. hoc tit. quando de eo constat per

famam, c. super eo de consang. & affin. ac sponsus non potest sponsam ducere in uxorem, obstante affinitate, d. c. fraternitatis tua & c. seqq. hoc tit. quia fornicarius & fornicaria per copulam efficiuntur una caro, c. in eo 32. quest. 4. nec eam quam cognovit, obstante publica honestate hodie restricta ad primum gradum, dictum est supra tit. 1. hoc lib. si quis cognoscat consanguineam uxoris suæ scilicet, affinitas superveniens non dissolvit matrimonium contractum, sed exactiorem debiti † impedit respectu delinquentis, qui non potest sine peccato debitum exigere, & si matrimonium non sit consummatum, non potest etiam, nisi pravia dispensatione quam facere potest episcopus, reddere sine peccato mortali, quia potest intrare religionem, & hoc modo vitare redditionem debiti, Sylvest. in verb. matrimonium 8. quest. 15. vers. septimum. Illud enim quod est licitum & possibile, & per quod solum potest vitari peccatum mortale, cadit sub præcepto sicut & vitatio peccati mortalis, & inhabilitat incestuosos ad contrahendum matrimonium cum quacunq; c. 1. c. transmissa d. c. discretionem c. tua hoc tit. ex copula ignoranter † vel
 4 violenter habita oritur affinitas, d. c. discretionem b. 1. quæ non privat facultate exigendi debitum, aut inhabilitat ad contrahendum matrimonium, c. inebriaverunt c. non est quod cuiquam 15. quest. 1. c. in lectum & c. seqq. 34. quest. 2. c. qui propinquam c. si quis cum matre & c. seq. 35. quest. 2. & 3. Garc. de benef. par. 8. cap. 3. num. 106. & seqq. si vero propinquitas etiam per illicitum coitum præcessit detractum matrimonii, & de ea ex probabilibus & fide dignis probationibus constat, matrimonium postea contractum irritatur, d. c. super eo hoc tit. usque ad secundum gradum, non ulteriores, ut supra est dictum.

5 Cum incestuoso †, ut possit contrahere matrimonium cum alia, Papa dispensat, cum istud sit impedimentum juris positivi, c. *proposuit*, §. *licet de concess. preb.* Episcopus non dispensat quando commissum est verum crimen incestus, nisi ratione iuventutis c. *si quis cum duabus* 33. *quest.* 2. c. *si duo in fin.* 35. *quest.* 6. c. & *literis hoc tit.* quando non est proprie crimen incestus, ut quia commissum est cum consanguinea sponsa, potest dispensare etiam circa iuventutem, c. *reniens* & 1. *in princ. hoc tit.* & *ibi Pan. num.* 3. & *Can.*

De consanguinitate & affinitate.

Titulus XIV.

SUMMARIÆ.

- 1 Consanguinitas est vinculum personarum ab eodem stipite descendencium, vel quarum una descendit ab alia carnali propagatione contractum.
- 2 Distinguitur tribus lineis, ascendencium, descendencium, & collateralium sive transversalium.
- 3 Inter ascendentes & descendentes perpetuo prohibetur matrimonium.
- 4 In collateralibus prohibitio usque ad quartum gradum durat inclusive.
- 5 Qui ex latere venientium eam duxerit, quam vetatur, vel affinem, quam impeditur, incestus dicitur contrahere nuptias, & ejus pœne.
- 6 Consanguinitas probatur testibus qui computationem graduum debent incipere à stipite, id est, a parentibus vel germanis.
- 7 Affinitas est proximitas personarum ex quocunque cultu seminum commixtione intra naturale vas, vel seminis viri commixtione naturæ mulieris, secuta, omni carens parentela.

8 Affinitas unde dicitur.

- 9 Inter virum & uxorem nulla contrahitur affinitas, & per connubium consummatum efficiuntur una caro.
- 10 Inter consanguineos viri & consanguineos uxoris ex eorundem viri & mulieris conjugio nulla oritur proximitas.
- 11 Affinitas contracta inter ascendentes & descendentes perpetuo & in infinitum impedit & dirimit matrimonium.
- 12 Inter collaterales sive ex uno sive ex utroque latere contracta fuerit affinitas, in primo genere tantum impedit & dirimit matrimonium contractum usque ad quartum gradum inclusive.
- 13 Matrimonium in gradu prohibito inter affines contractum est nullum & pœna contrahentium.
- 14 Olim erant nuptia prohibita inter collaterales non solum in primo, sed etiam in secundo & tertio genere affinitatis quæ duo genera sunt sublata & explicantur.
- 15 Nuptia quæ aliis rationibus quam consanguinitatis & affinitatis prohibentur simpliciter illicita & inutiles appellantur & pœna scienter eas contrahentium.
- 16 Super matrimonio dispensat summus pontifex in omnibus impedimentis jure humano inductis, ac in gradibus consanguinitatis non tamen lege divina aut jure naturali prohibitis, ac in quibusdam gradibus Levit. 18. prohibitis, ac in primo affinitatis gradu, ac in secundo gradu collateralis consanguinitatis, ac in primo & secundo gradu in linea inæquali inter magnos principes.
- 17 Episcopus dispensat propter scandalum super impedimentis occultis dirimentibus quando matrimonia sunt publice contracta & super omnibus impedimentis impediens tantum.